



Program poradenských služeb pro školní rok 2026/2027

OBSAH

PRVNÍ ČÁST – PODPORA DĚTÍ, ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 1.1 . Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
 - 1.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole
 - 1.3 Hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
2. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných
 - 2.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky
 - 2.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky
 - 2.3 Hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných
3. Plány práce členů školního poradenského pracoviště
 - 3.1 Plán práce výchovného poradce
 - 3.2 Plán práce školního metodika prevence
 - 3.3 Plán práce školního speciálního pedagoga
 - 3.4 Plán práce školního sociálního pedagoga
4. Popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků
5. Strategie řešení školní neúspěšnosti

DRUHÁ ČÁST – PREVENTIVNÍ PROGRAM

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Analýza současného stavu na škole
4. Stanovení cílů preventivního programu školy
 - 4.1. Krátkodobé cíle
5. Metody a formy a způsoby realizace, pomůcky
6. Vlastní program
 - 6.1. Žáci
 - 6.1.1. Aktivity v rámci předmětů
 - 6.1.2. Volnočasové aktivity
 - 6.1.3. Pravidelné mimoškolní aktivity
 - 6.2. Rodiče
 - 6.3. Pedagogové a ostatní zaměstnanci školy
 - 6.4. Aktivity třídního učitele
7. Školní poradenské pracoviště metodika prevence
8. Spolupráce s ostatními odborníky
9. Pracovníci PPP Havířov
10. Závěrečné informace

- | | |
|--------------|--|
| Příloha č. 1 | Dotazník RSPCH |
| Příloha č. 2 | Dotazník rizik sociálně patologického chování žáku pro žáky |
| Příloha č. 3 | Program proti šikaně |
| Příloha č. 4 | Tabulka monitorovacího systému |
| Příloha č. 5 | Postup školy v případě zneužívání na konzumaci OPL ve škole |
| Příloha č. 6 | Seznam legislativních dokumentů k prevenci rizikových projevů chování |
| Příloha č. 7 | Seznam odkazů na webové stránky s problematikou prevence rizikových projevů chování |
| Příloha č. 8 | Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) |

PRVNÍ ČÁST – PODPORA DĚTÍ, ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (původně se zdravotním znevýhodněním nebo postižením, případně v postavení azylanta, nebo sociálně znevýhodněný). Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola formou přímé podpory žáka učitelem nebo na základě plánu pedagogické podpory, opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Podporou žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se zabývají členové školního poradenského pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími vyučujícími a ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

Škola (a její zaměstnanci) ve smyslu evropského nařízení ke GDPR zachovává mlčenlivost a chrání před zneužitím data, údaje, informace o zdravotním stavu žáků a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, shromažďuje pouze nezbytné údaje a osobní údaje, bezpečně je ukládá chrání před neoprávněným přístupem, neposkytuje je subjektům, které na ně nemají zákonný nárok, nepotřebné údaje vyřazuje a dál nezpracovává.

1.1. Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením probíhá s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti a vychází z učebních dokumentů školy. V rámci podpůrných opatření prvního stupně dochází ke kompenzaci mírných vzdělávacích obtíží (ve čtení, psaní, počítání, v koncentraci, pomalejší tempo práce aj.) nebo obtíží, jež jsou vyvolány aktuálně nepříznivým zdravotním či psychickým stavem, příp. se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity.

V rámci podpůrných opatření prvního stupně škola poskytuje žákovi přímou pedagogickou podporu. Pokud je to účelné, může zpracovat plán pedagogické podpory (PLPP); jeho zpracování není povinné pro každého žáka s podporou prvního stupně. Na tvorbě PLPP se podle potřeby podílejí pedagogičtí pracovníci školy ve spolupráci se žákem, zákonnými zástupci a členy školního poradenského pracoviště. Škola poskytování podpůrných opatření průběžně vyhodnocuje; nejpozději po 3 měsících od zahájení jejich poskytování posoudí, zda vedou k

naplnění stanovených cílů. Nejsou-li dostačující, doporučí využití pomoci školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC).

PPP, SPC doporučuje vzdělávání s přiznaným druhým až pátým stupněm pedagogické podpory. Druhý stupeň je ovlivněn aktuálním zdravotním stavem žáka, opožděným vývojem, odlišným kulturním prostředím, problémy v počáteční schopnosti učit se a připravovat se na školní práci, nadáním, specifickými poruchami učení a chování, mírným oslabením sluchových, zrakových funkcí, dorozumívacích schopností, mírnými řečovými vadami, poruchami autistického spektra s mírnými obtížemi, nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka a dalšími specifiky.

Charakter vzdělávacích potřeb žáka s přiznaným třetím stupněm podpory je ovlivněn závažnými specifickými poruchami učení, chování, odlišným kulturním prostředím, těžkou poruchou řeči a vadami řeči, poruchami autistického spektra, lehkým mentálním postižením, sluchovým, zrakovým a tělesným postižením, neznalostí vyučovacího jazyka a dalšími obtížemi. Vzdělávání žáka může vyžadovat podporu práce asistenta pedagoga.

Podpůrná opatření čtvrtého a pátého stupně jsou určena žákům s těžkými postiženími a více vadami.

Na základě doporučení ŠPZ zajistí škola vzdělávání žáka na základě *individuálního vzdělávacího plánu*, který musí být zpracován do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. Zpracování IVP zajišťuje ředitel školy ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem žáka a na jeho tvorbě se podílí dle povahy obtíží třídní učitel, další vyučující, členové školního poradenského pracoviště. Obsahem IVP jsou zejména úpravy obsahu vzdělávání žáka, časové rozvržení, úpravy metod a forem výuky, kritéria hodnocení, případné úpravy výstupů ze vzdělávání. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnotí naplňování IVP.

V případě potřeby škola zajišťuje realizaci předmětu speciálně pedagogické péče, která je poskytována v rámci disponibilní časové dotace. Obsah je zaměřen na specifické obtíže žáka (logopedické obtíže, řečová výchova, rozvoj grafomotorických dovedností, nácvik sociální komunikace, rozvoj zrakového a sluchového vnímání, oblast specifických poruch učení, nácvik prostorové orientace aj.). Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pracovníky ŠPZ nebo speciálním pedagogem školy, popř. ped. pracovníkem s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky. Učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče budou vytvořeny formou přílohy ŠVP dle aktuálních potřeb.

Pokud rodič přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže, může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

1.2. Systém péče o žáky s příznanými podpůrnými opatřeními ve škole

První stupeň podpory

Prostředkem podpory prvního stupně je individualizovaná pomoc učitele a etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem. Pokud tato forma nedostačuje, je vytvářen plán přímé pedagogické podpory.

Škola při stanovení prvního stupně podpůrných opatření vychází především z:

- pozorování v hodině
- rozhovor se žákem, zákonným zástupcem
- ústní a písemné prověřování dovedností a znalostí
- analýza výsledků činnosti
- pedagogická diagnostika (hodnocení čtení, psaní, početních dovedností, pozornosti, pracovních návyků, emocí...)
- portfolio žakovských prací (písemné práce, pracovní listy, projekty, výkresy, sebehodnocení, sešity, čtenářské deníky apod.)
- reflexe rozboru výsledků práce žáka a hodnocení
- analýza domácí přípravy žáka
- posouzení motivace ke školní práci, učebního stylu aj.

Příklady podpůrných opatření prvního stupně

a/ metody výuky

- využívání různých metod výuky zaměřených na rozvoj vnímání, paměti, práci s textem...
- podpora preferovaných učebních stylů žáka
- respektování míry nadání žáka
- motivace žáka k upevnění pracovních návyků
- poskytnutí doplňujícího výkladu
- průběžná kontrola plnění zadaného úkolu
- zadávání úkolů rozvíjejících oslabenou oblast (motorika, řeč...)
- poskytnutí více času na splnění úkolu
- umožnění zažít úspěch
- respektování pracovního tempa
- zadávání domácích úkolů s ohledem na možnosti žáka a na podmínky, které žák k plnění má
- využití vhodných pomůcek (folie, pracovní listy, přehledy učiva, mazací tabulky, program k prevenci výukových potíží, stavebnice, mapy, čtecí okénka, počítadla...)
- podpora samostatnosti a odpovědnosti žáka (práce s chybou, plnění povinností)

b/ organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky, jasná srozumitelná pravidla
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy
- zařazení skupinové a kooperativní výuky
- zohlednění postavení žáka ve třídě
- nabídka volnočasových aktivit

-

c/ intervence školy

- přímá podpora žáka učitelem ve výuce (zmapování možností forem podpory)
- plán pedagogické podpory pro stanovení cílů rozvoje žáka, stanovení podpůrných opatření ve škole a v rámci domácí přípravy

Druhý stupeň podpory

Problémy žáka ve vzdělávání lze kompenzovat s využitím speciálních učebnic, pomůcek, s podporou předmětu speciálně pedagogické péče. Podmínkou zajištění podpory je doporučení PPP, SPC a spolupráce s rodinou, školským poradenským zařízením a dalšími subjekty.

a/ metody výuky

- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka
- podpora připravenosti na praktické činnosti
- pomoc při překonávání nepřipravenosti na školu a při selhávání ve školních dovednostech
- činnosti rozvíjející myšlení, paměť, pozornost, vnímání, motoriku, řešení problémů, vedoucí k osvojení vědomostí, dovedností, postojů
- využívání individuální a skupinové projektové práce

b/ organizace výuky

- úprava organizace a průběhu vzdělávání ve třídě dle doporučení v individuálním vzdělávacím plánu
- podpora adaptace v zapojení do třídního kolektivu
- využívání speciálních učebnic a kompenzačních pomůcek

c/ intervence

- v případě potřeby zajištění předmětu speciálně pedagogické péče se zaměřením na nápravu specifických obtíží
- zajištění pedagogické intervence (individuální nebo skupinová práce se žákem v rozsahu 1 hodiny týdně na doporučení školského poradenského zařízení)
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu na doporučení PPP, SPC

Třetí stupeň podpory

Vyžaduje znatelné úpravy v metodách práce, v organizaci a průběhu vzdělávání, v úpravě školního vzdělávacího programu, v hodnocení žáka. Použití třetí stupně je podmíněno stanovením podpůrných opatření školským poradenským zařízením na základě diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb. Vyžaduje podporu práce pedagogického pracovníka asistentem pedagoga. V rámci IVP lze upravit očekávané výstupy stanovené v ŠVP a vzdělávací obsah je možno nahradit jinými vzdělávacími obsahy, které lépe vyhovují vzdělávacím možnostem žáků (především obsah vzd. oboru Cizí jazyk a Další cizí jazyk). Pro žáky s lehkým mentálním postižením od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovených v RVP ZV.

a/ metody výuky

- činnosti umožňující překonání bariér ve vzdělávání žáka a zapojení do práce ve školní třídě
- intervence na podporu oslabených či nefunkčních dovedností a kompetencí žáka
- rozvoj řečových a poznávacích funkcí
- nácvik sebeobslužných dovedností a sociálních kompetencí
- podpora sociálního začlenění
- využití kooperativních forem výuky, otevřeného učení, individualizovaného přístupu
- využití didaktických her, tvořivého psaní

b/ organizace výuky

- úprava obsahu a výstupů vzdělávání v závislosti na struktuře a charakteru speciálně vzdělávacích potřeb žáka a na základě doporučení školského poradenského zařízení
- úprava pracovního prostředí a pracovního místa
- využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek a postupů
- úprava organizace výuky na podporu koncentrace
- dodržování hygieny vzdělávacího procesu
- případná podpora pedagogických pracovníků asistentem pedagoga nebo dalším pedagogickým pracovníkem

c/ intervence

- zpracování individuálního vzdělávacího plánu na návrh PPP, SPC s využitím minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů
- v případě potřeby zajištění předmětů speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence

Čtvrtý stupeň podpory

Použití podpůrného opatření ve čtvrtém stupni je podmíněno stanovením podpůrných opatření školským poradenským zařízením na základě diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb žáka (včetně vyjádření lékařů a dalších odborníků), případně vychází z vyhodnocení účinnosti nižších stupňů podpůrných opatření poskytovaných žákovi. Charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka ve vzdělávání již vyžaduje významné úpravy v metodách a v organizaci vzdělávání, úpravy v obsahu vzdělávání, dále možnost úprav výstupů ze vzdělávání, se zřetelem k rozvíjení schopností a dovedností žáka, ke kompenzaci důsledků zdravotního postižení. Vždy se přihlíží k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. Je vzděláván s podporou individuálního vzdělávacího plánu, do kterého jsou zařazeny také předměty speciálně pedagogické péče, zaměřené na konkrétní potřeby žáka ve vztahu k typu jeho obtíží, druhu postižení a k jeho projevům. Podpůrná opatření tohoto stupně jsou určena zejména pro žáky se závažnými poruchami chování, se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, s těžkým zrakovým nebo sluchovým postižením, se závažnými vadami řeči, s poruchami autistického spektra, se závažným tělesným postižením.

a/ metody výuky

- volby metod výuky respektuje možnost úpravy obsahů vzdělávání i redukování obsahu a úpravy výstupů. Rozsah těchto úprav je ovlivněn mírou obtíží žáka.

- uplatňování augmentativní nebo alternativní komunikace
- využívání speciálních učebních pomůcek, postupů a kompenzačních pomůcek, které umožní dosahovat u žáků maxima jejich potenciálu, při zachování motivace pro vzdělávání a jejichž užívání má vliv na volbu metod.

b/ organizace výuky

- úprava obsahu a výstupů vzdělávání v závislosti na struktuře a charakteru speciálně vzdělávacích potřeb žáka a na základě doporučení školského poradenského zařízení
- úprava pracovního prostředí a pracovního místa
- využívání speciálních učebních a kompenzačních pomůcek a postupů
- přizpůsobení práce se žákem doporučeným režimovým opatřením ve vztahu ke stravování, podávání léků, nárokům na dodržování hygieny, střídání činnosti a odpočinku.
- podpora asistentem pedagoga nebo dalším pedagogickým pracovníkem

c/ intervence

- zpracování individuálního vzdělávacího plánu na návrh PPP, SPC s využitím minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů
- zajištění předmětů speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence
- poradenská pomoc školy, zejména speciálního pedagoga, nebo školského poradenského zařízení

1.3. Hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními:

Při hodnocení žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními budeme preferovat taková kritéria, která umožní žákům dosáhnout osobního pokroku, např.:

- využívání různých forem hodnocení
- hodnocení splněných úkolů vzhledem k času a možnostem
- respektování schopností přiměřeného výkonu odpovídající předpokladům žáka
- využívání slovního hodnocení v odůvodněných případech a na základě písemné žádosti rodičů, především v mateřském a cizím jazyce
- dle potřeby psaní kontrolních prací a diktátů po předchozí přípravě
- při klasifikaci nevycházet z prostého počtu chyb, ale z počtu zvládnutých jevů
- volba vhodných kritérií hodnocení k posílení motivace a umožňujících vlastní pokrok žáka
- hodnocení zaměřit na pozitivní výkony žáků
- využití sebehodnocení

Vyhodnocování účelnosti podpory

Školské poradenské zařízení vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření ve lhůtách stanovených doporučením a právními předpisy; naplňování individuálního vzdělávacího plánu vyhodnocuje ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Současně poskytuje učitelům a asistentům pedagoga metodickou podporu při volbě pomůcek, metod a organizace vzdělávání.

Jedním z hlavních faktorů úspěšnosti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je úzká spolupráce všech pedagogických pracovníků školy, školského poradenského zařízení a zákonných zástupců žáka. Je důležité plně respektovat individualitu každého žáka. Proto je tak významná spolupráce rodiny a školy, jejich jednotné vedení a konzultace jednotných postupů

v učení včetně problémového chování. Pedagogičtí pracovníci společně s rodiči dítěte se snaží uplatňovat nejen osvědčené speciálně pedagogické přístupy a metody vhodné pro tyto žáky, ale zároveň hledají takové metody, které jsou přizpůsobené konkrétním potřebám daného žáka.

2. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

2.1. Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Péči o nadané a mimořádně nadané žáky se věnují pedagogičtí pracovníci ve spolupráci se členy školního poradenského pracoviště, zákonnými zástupci žáka a školským poradenským zařízením. Výuka těchto žáků probíhá s ohledem na rozvoj osobního potenciálu žáků včetně rozvoje různých druhů nadání.

Žákům nadaným a mimořádně nadaným se poskytují podpůrná opatření v rámci 1. – 4. stupně podpory. Úpravy ve formách vzdělávání jsou dle potřeby upraveny v plánu pedagogické podpory, který vytváří třídní učitel, učitel konkrétního předmětu, v němž se projevuje mimořádné nadání žáka, případně členové ŠPP ve spolupráci se zákonným zástupcem a žákem samotným. Plán obsahuje konkrétní postupy, které budou poskytovány (metody práce, organizace výuky, kritéria hodnocení, využití pomůcek). Plán je uplatňován po dobu 3 měsíců, poté bude vyhodnocena míra účinnosti navrhovaných opatření, event. doporučena návštěva školského poradenského zařízení.

V případě doporučení vzdělávání nadaného a mimořádně nadaného žáka podle individuálního vzdělávacího plánu jej pedagogičtí pracovníci zpracují nejpozději do 1 měsíce od doručení doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce. Zpracování IVP zajišťuje ředitel školy ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem a na jeho tvorbě se podílí třídní učitel, učitel konkrétního předmětu, členové školního poradenského pracoviště. Obsahem IVP je zejména způsob poskytování péče, úpravy v obsahu vzdělávání, volba pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, kritéria hodnocení, seznam doporučených pomůcek aj. Během roku může být obsah IVP upravován dle potřeby. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnotí naplňování IVP.

2.2. Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Žákům, u kterých se projeví nadání, popř. mimořádné nadání v některé oblasti, bude co nejrychleji poskytnuta podpora k dalšímu rozvoji nadání. Formy výuky, organizace vzdělávání, intervence a kritéria hodnocení jsou závislé na míře nadání, tomu odpovídají poskytovaná podpůrná opatření 1. – 4. stupně.

Formy výuky a úpravy obsahu vzdělávání:

- stimulace procesu objevování
- prohloubení a rozšíření učiva
- obohacování učiva o další informace
- podpora objevování a vyhledávání souvislostí
- zajištění exkurzí
- zadávání specifických úkolů, projektů
- individuální a skupinová projektová práce
- příprava a účast na soutěžích školních i vyšších kol
- respektování tzv. dvojí výjimečnosti
- rozšiřování a prohlubování učiva na rámec ŠVP

Organizace vzdělávání:

- nabídka volnočasových aktivit
- podpora mimoškolního vzdělávání
- účast žáka ve výuce jednoho či více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- využívání pomůcek pro obohacování učiva a na podporu dosahování odpovídajících výstupů, pro žáka maximálních
- zapojení do soutěží, olympiád

Intervence:

- přímá podpora žáka učitelem
- vzdělávání na základě plánu pedagogické podpory, individuálního vzdělávacího plánu
- intervence speciálního pedagoga, školního psychologa

2.3. Hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při hodnocení žáků nadaných a mimořádně nadaných budeme uplatňovat především tato kritéria:

- využití vhodných forem hodnocení s ohledem na vývoj nadaných a mimořádně nadaných žáků
- podpora sebehodnocení
- podpora zpětné vazby

3. Plány práce členů školního poradenského pracoviště

3.1. Plán práce výchovného poradce

- 1) Spolupráce s vedením školy a se členy pedagogického sboru. **T: stálý**
- 2) Depistáž problémových jedinců ve škole. **T: stálý**
- 3) Spolupráce s poradenskými zařízeními a dalšími institucemi a resorty, které se podílejí na poradenské péči (př. Úřad práce, Odbor sociálních věcí Magistrátu města Havířova, PPP, SPC,.....) **T: stálý**
- 4) Řešení případných výchovných problémů – spolupráce s ředitelem školy, školním metodikem prevence, třídními učiteli a zákonnými zástupci problémových žáků. **T: stálý**
- 5) Vedení výchovných komisí. **T: stálý**
- 6) Pomoc při řešení konfliktních situací ve škole. (rodiče-učitel, učitel-žák, žák-žák) **T: stálý**
- 7) Péče o žáky nadané. **T: stálý**
- 8) Řešení školní neúspěšnosti – spolupráce s třídními učiteli, učiteli, rodiči neprospívajících žáků a dalšími členy ŠPP. **T: stálý**
- 9) Spolupráce se členy Školního poradenského pracoviště
– školním metodikem prevence – sledování rizik a projevů prevence sociálně-patologických jevů a jejich řešení, při výběru vhodných vzdělávacích a preventivních programů pro žáky.
– speciálním pedagogem – v oblasti integrace žáků, v oblasti prevence školní neúspěšnosti, žáci s výukovými problémy (neprospěch ve škole, problémy se zvládnutím učiva), v oblasti kariérového poradenství.
– sociálním pedagogem – řešení sociálních a rodinných problémů, práce s absencí a záškoláctvím, podpora žáků se sociálním znevýhodněním, prevence předčasného odchodu ze vzdělávání a identifikace žáků ohrožených školním neúspěchem. **T: stálý**
- 10) Vedení schůzek členů ŠPP (schůzky se budou konat jednou měsíčně) **T: stálý**
- 11) Poskytování informací o činnosti školy a dalších poradenských zařízeních. **T: stálý**
- 12) Poskytování individuálních konzultací rodičům žáků, žákům, pedagogickým pracovníkům v době konzultačních hodin i mimo ně – po předchozí domluvě. **T: stálý**
- 13) Pomoc třídním učitelům při tvorbě zpráv o problémových žácích, zpráv o neomluvené absenci atd. určených např. pro Odbor sociálních věcí Magistrátu města Havířova a evidence těchto zpráv. **T: stálý**
- 14) Osobní sebevzdělávání – semináře, přednášky, pracovní schůzky. **T: stálý**
- 15) Vedení evidence o činnosti výchovného poradce. **T: stálý**
- 16) Příprava materiálů k volbě povolání. **T: září 2026**
- 17) Vyhotovení seznamů vycházejících žáků. **T: září 2026**
- 18) Seznámení vycházejících žáků s přijímacím řízením na SŠ a SOU, poskytování dalších informací k volbě povolání, zjištění zájmu žáků o umělecké školy a konzervatoře. **T: prosinec 2026**
- 19) Spolupráce se středními školami v rámci volby povolání. **T: stálý**
- 20) Spolupráce a Informačním a poradenským střediskem pro volbu povolání při ÚP Karviná **T: stálý**
- 21) Organizace dne otevřených dveří. **T: leden/únor 2027**

22) Poskytování individuálních konzultací pro žáky a jejich zákonné zástupce ohledně volby povolání. **T: říjen-únor 2026/27**

23) Administrativa spojená s přijímacím řízením na SŠ (př. přihlášky na střední školy, vyhodnocení přijímacího řízení na SŠ – evidence přijatých žáků a vyhotovení závěrečné zprávy „Volba povolání 2026/2027“). **T: únor-červen 2027**

24) Zpracování závěrečné zprávy o celoroční práci výchovného poradce. **T: červen 2027**

3.2. Plán práce školního metodika prevence

1. Úprava preventivního programu. **T: září 2026**
2. Koordinace a účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů. **T: stálý**
3. Koordinace vzdělávání pedagogů v oblasti sociálně-patologických jevů. **T: stálý**
4. Shromažďování odborných zpráv o žácích v poradenské péči, týkající se prevence sociální patologie a zacházení s nimi v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů. **T: stálý**
5. Spolupráce s třídními učiteli při zachycení varovných signálů a rizikových faktorů. **T: stálý**
6. Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně nežádoucího chování, poskytování poradenství těmto žákům a jejich zákonným zástupcům. **T: stálý**
7. Hodnocení preventivního programu. **T: červen 2027**

3.3. Plán práce školního speciálního pedagoga

1. Analýza údajů žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a stanovení individuálních plánů podpory **T: září 2026**
2. Vytvoření přehledu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami **T: září 2026**
3. Konzultace s pedagogickými pracovníky a rodiči zaměřené na vytvoření IVP a plánů podpurných opatření **T: září 2026**
4. Konzultace s asistenty pedagoga k zajištění péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami **T: září 2026**
5. Tvorba IVP a plánů pedagogické podpory **T: září 2026**
6. Zajištění pomůcek pro žáky se SVP dle doporučení SPC Karviná pro žáky s vadami řeči a SPC Karviná pro žáky s mentálním postižením **T: září 2026**
7. Konzultace s pedagogickými pracovníky k přípravě a průběžné úpravě podmínek pro integraci, zpracování podkladů k zajištění výuky žáků se SVP **T: září 2026**
8. Zahájení reedukační péče (předmět speciálně pedagogické péče) **T: září 2026**
9. Screening v 1. ročníku, náslechy ve vyučování **T: září, říjen 2026**
10. Zajištění pomůcek pro žáky se zdrav. postižením v hodnotě 100 Kč na žáka **T: říjen 2026**
11. Participace na přípravě a účast na zápisu žáků do 1. tříd **T: únor 2027**
12. Společné schůzky speciálního pedagoga, třídních učitelů a ZŘŠ, na nichž budou projednávány žáci, u nichž se začaly projevovat mírné obtíže ve vzdělávání **T: průběžně**
13. Depistáž žáků se spec. vzd. potřebami a stanovení individuálního plánu podpory **T: průběžně**
14. Náslechy ve třídách na základě žádosti vyučujících, sledování případných poruch učení, chování, mimořádného nadání, poradenská činnost vyučujícím **T: průběžně**
15. Kontrola doby platnosti odborných vyšetření integrovaných žáků, zajištění kontrolních

- vyšetření **T: průběžně**
16. Speciálně pedagogická diagnostika žáků **T: průběžně**
17. Zajištění relaxačních a kompenzačních pomůcek a didaktických materiálů a jejich využívání **T: průběžně**
18. Konzultace s pracovníky poradenských zařízení a dalších institucí **T: průběžně**
19. Konzultace s rodiči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami **T: průběžně**
20. Poskytování speciálně pedagogické intervence pro žáky, rodiče, ped. pracovníky **T: průběžně**
21. Kooperace při zdokonalování spolupráce učitel – asistent pedagoga **T: průběžně**
22. Metodické vedení asistentů pedagoga **T: průběžně**
23. Spolupráce se členy školního poradenského pracoviště **T: průběžně**
24. Péče o neprospívající žáky a vytváření předpokladů pro snižování školní neúspěšnosti **T: průběžně**
25. Účast na odborných seminářích a kurzech určených pro spec. pedagogy **T: průběžně**
26. Konzultace s pedagogickými pracovníky a rodiči zaměřené na vyhodnocení individuálních vzdělávacích plánů a plánů pedagogické podpory **T: červen 2027**

3.4. Plán práce školního sociálního pedagoga

1. Seznámení s organizací, prostředím a fungováním školy a s dostupnými formami podpory žáků. **T: září 2026**
2. Nastavení spolupráce s vedením školy a členy školního poradenského pracoviště a vymezení kompetencí sociálního pedagoga. **T: září 2026**
3. Představení role sociálního pedagoga pedagogickým pracovníkům, žákům a rodičům., **T: září–říjen 2026**
4. Navázání spolupráce s třídními učiteli a získávání podnětů týkajících se sociálních potřeb žáků a jejich rodinného zázemí. **T: září–říjen 2026, průběžně**
5. Vytipování žáků, u kterých se projevují sociální obtíže nebo jejichž rodinná situace může negativně ovlivňovat jejich školní docházku a vzdělávání. **T: září–říjen 2026, průběžně**
6. Zavedení konzultačních hodin a poskytování individuálních konzultací žákům. **T: od října 2026, průběžně**
7. Individuální konzultace se zákonnými zástupci a podpora při řešení sociálních a rodinných obtíží souvisejících se vzděláváním dítěte. **T: průběžně**
8. Podpora pravidelné školní docházky žáků a spolupráce s rodinami při řešení příčin nepravidelné docházky. **T: průběžně**
9. Podpora žáků ze sociálně znevýhodňujícího prostředí při zvládání školních a sociálních obtíží. **T: průběžně**
10. Pomoc rodinám při orientaci v možnostech podpory a zprostředkování kontaktu s vhodnými sociálními, zdravotními, poradenskými a dalšími službami. **T: průběžně**
11. Spolupráce s externími institucemi a odbornými službami při řešení sociální situace žáků a rodin, podle potřeby a v rámci kompetencí sociálního pedagoga. **T: průběžně**

12. Podpora komunikace a spolupráce mezi školou, žákem a jeho rodinou v situacích, kdy sociální okolnosti komplikují vzdělávání nebo spolupráci se školou. **T: průběžně**

13. Konzultace s pedagogickými pracovníky k sociálním souvislostem konkrétních případů a doporučení vhodných podpůrných postupů v rámci kompetencí sociálního pedagoga.

T: průběžně

14. Spolupráce s členy ŠPP při řešení případů, u nichž se prolínají vzdělávací, sociální, rodinné nebo výchovné obtíže.

T: průběžně

15. Vedení záznamů o realizované činnosti a poskytované podpoře v rozsahu stanoveném školou.

T: průběžně

16. Průběžné vyhodnocování poskytované podpory a předávání relevantních podnětů vedení školy a ŠPP.

T: průběžně

17. Účast na odborných seminářích a vzdělávacích akcích zaměřených na sociální pedagogiku, práci s rodinou a podporu sociálně znevýhodněných žáků.

T: průběžně

18. Zhodnocení činnosti sociálního pedagoga a formulace priorit pro další období.

T: červen 2027

4. Popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků

1. Standardní činnosti výchovného poradce

1.1. Poradenské činnosti:

1. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:
 - a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství-kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
 - b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
 - c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
 - d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
 - e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
 - f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
 - g) poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.
2. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
3. Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.
4. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
5. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.
6. Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

1.2. Metodické a informační činnosti

1. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - a) v otázkách kariérového rozhodování žáků,
 - b) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,

- c) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - d) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - e) v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
2. Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
 3. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
 4. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
 5. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
 6. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
 7. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

2. Standardní činnosti školního metodika prevence

2.1. Metodické a koordinační činnosti

1. Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
2. Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
3. Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
4. Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
5. Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.
6. Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
7. Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
8. Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
9. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
10. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

2.2. Informační činnosti

1. Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
2. Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
3. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
4. Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
5. Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

2.3. Poradenské činnosti

1. Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
2. Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
3. Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

3. Standardní činnosti školního speciálního pedagoga

1. Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence.
2. Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

3.1. Diagnostika a depistáž

1. Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy a školního poradenského pracoviště.
2. Vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a zařazení do vhodného preventivního, zejména stimulačního, nebo intervenčního programu.
3. Vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče.
4. Vytyčení hlavních problémů žáka, stanovení plánu pedagogické podpory v rámci školy a

mimo ni a stanovené druhu, rozsahu, frekvence, a trvání intervenčních činností.

5. Diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb žáka, zejména shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí, speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení.
6. Speciálně pedagogická a etopedická diagnostika při výchovných problémech, stanovení intervenčního přístupu v rámci školy, a i mimo ni, dle potřeb, možností a profilace školy.
7. Screening, ankety, dotazníky ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

3.2. Konzultační, poradenské a intervenční práce

1. Intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory.
2. Dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se žákem s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
3. Dlouhodobá i krátkodobá speciálně pedagogická péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se skupinami žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
4. Participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb ve spolupráci s třídním učitelem, učitelem odborného předmětu, s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy.
5. Průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb u žáků, dle potreby navrzení a realizace úprav.
6. Preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických/etopedických přístupů.
7. Participace na kariérovém poradenství – volba vzdělávací dráhy žáka, individuální provázení žáka.
8. Úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
9. Individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči žáka/zákonnými zástupci.
10. Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb.
11. Speciálně pedagogické přístupy při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.
12. Konzultace i s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení.

3.4. Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti

1. Příprava a průběžná úprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole – koordinace speciálně pedagogických poradenských služeb na škole.
2. Metodická pomoc třídním učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

3. Metodické činnosti pro další pedagogické pracovníky školy – specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky – jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
4. Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika jejich vzniku.
5. Kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby.
6. Kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
7. Participace na vytváření školních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
8. Koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.
9. Besedy a osvěta zejména zákonným zástupcům.

4. Standardní činnosti sociálního pedagoga ve škole

1. Podílí se na vytváření programu poskytování poradenských služeb ve škole, včetně preventivního programu školy a na poskytování těchto služeb.
2. Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky, zákonnými zástupci a dalšími zainteresovanými subjekty.

4.1. Diagnostika a depistáž

1. Příprava, realizace a evaluace činností směřujících k identifikaci žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek žáka. Vedení dokumentace a evidence související s identifikací těchto žáků.
2. Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání z důvodu vyhledávání potenciálně ohrožených žáků.
3. Vyhledávání žáků ze zanedbávajícího, ohrožujícího a nepodnětného prostředí, žáků ohrožených sociálním znevýhodněním, školním neúspěchem a žáků s rizikem výskytu a rozvoje rizikového chování či výchovných problémů.
4. Realizace depistáže v třídním, školním, lokálním a rodinném prostředí, zejména s cílem odhalení rizikových jevů a náročných situací, které mohou negativně ovlivňovat vývoj žáka.
5. Diagnostika sociálního prostředí školy a klima třídních kolektivů.
6. Realizace sociálněpedagogické diagnostiky žáků zejména s výchovnými, vzdělávacími, vztahovými nebo jinými osobními problémy souvisejícími především s rodinným prostředím žáka.

4.2. Preventivní a intervenční činnost

1. Podpora duševního zdraví a wellbeingu žáků.
2. Příprava a realizace preventivních aktivit zaměřených na rozvoj sociálních a emočních dovedností, podporu zdravého životního stylu, pozitivního školního a třídního klimatu, bezpečného prostředí školy, zdravých vztahů, smysluplného trávení volného času a školní úspěšnosti.
3. Příprava a realizace preventivních aktivit zaměřených na předcházení rizikovému chování žáků.

4. Realizace včasné podpory třídního a školního prostředí směřující ke zlepšení podmínek pro vzdělávání žáka.
5. Realizace včasné podpory v rodinném prostředí žáka směřující ke zlepšení podmínek pro vzdělávání.
6. Realizace individuálních a skupinových činností se žáky se zaměřením na podporu v oblasti školní docházky a studijní motivace.
7. Intervence v oblasti rizikového chování, výchovných obtíží, školní neúspěšnosti, špatných vztahů a neuspokojených potřeb žáků, při ohrožení rizikovými jevy a náročnými situacemi a jinými formami ohrožení zdravého vývoje žáka.
8. Spolupráce při zpracování náročných životních situací, podpora, participace a koordinace při zvládání krizových situací pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.

4.3. Konzultační, poradenské a informační činnosti

1. Informování žáků, zákonných zástupců a pedagogických pracovníků o nabídce poradenských a podpůrných služeb ve škole i mimo ni.
2. Poskytování individuální konzultace a odborného poradenství žákům a jejich rodinám v oblasti osobních, vztahových, rodinných a tíživých životních situacích a v oblasti vzdělávání, rizikového chování, výchovných a výukových obtíží ovlivňující zdravý vývoj a školní úspěšnost žáka ve školním i rodinném prostředí.
3. Poskytování dlouhodobé i krátkodobé sociálněpedagogické péče žákům s potřebou podpůrných opatření, zejména z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek, s výchovnými obtížemi, nízkou studijní motivací a nízkou účastí ve vzdělávání, žákům ohroženým školním neúspěchem a jinak ohroženým žákům a žákům vyžadujících zvýšenou podporu.
4. Poskytování individuálního a skupinového poradenství pedagogickým pracovníkům v oblasti práce s žáky s potřebou podpůrných opatření, zejména z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek, s výchovnými obtížemi, nízkou studijní motivací a nízkou účastí ve vzdělávání, žákům ohroženým školním neúspěchem a jinak ohroženým žákům a žákům vyžadujících zvýšenou podporu.
5. Zprostředkování odborné pomoci a péče žákům a jejich rodinám za účelem zvyšování školní úspěšnosti žáka.
6. Koordinace, zprostředkování nebo zajištění facilitace a participace na pohovorech, výchovných komisích, případových konferencích organizovaných orgány sociálně-právní ochrany dětí, případových setkáních a dalších setkáních s rodinou žáka.
7. Participace na pracovních poradách školy.
8. Komunikace, konzultace a spolupráce s pedagogickými pracovníky, kteří se podílejí na poskytování poradenských služeb ve škole, dalšími pedagogickými pracovníky školy, školských zařízeních pro preventivně-výchovnou péči a školských poradenských zařízení, pracovníky zdravotnických zařízení, s orgány státní správy, samosprávy a orgány činnými v trestním řízení, poskytovateli sociálních služeb apod.
9. Participace, ve spolupráci s dalšími pracovníky školy, na kariérovém poradenství pro žáky, zejména žáky se sociálním znevýhodněním.

4.4. Metodické, koordinační a výchovně-vzdělávací činnosti

1. Přímá podpora žáků a koordinace činností směřujících k podpoře žáků při přípravě na výuku a při jejich zapojování do volnočasových aktivit ve škole i mimo školu.
2. Podpora žáků a jejich rodin při utváření a rozvíjení kompetencí v oblasti výchovy, vzdělávání a volného času a naplňování potřeb žáků.
3. Participace na přípravě a realizaci výchovně-vzdělávacích, volnočasových, osvětových a dalších akcích školy a podpora komunitního charakteru školy.
4. Participace na rozvoji klíčových kompetencí žáků v oblasti osobnostní a sociální výchovy.
5. Metodická podpora pedagogických pracovníků a koordinace práce se žáky v sociálněpedagogické oblasti.
6. Plánování, příprava, koordinace a evaluace procesu spolupráce na daném případě žáka a jeho rodiny.
7. Propojování aktivit školy s lokálními či regionálními aktivitami zejména v oblasti výchovně-vzdělávací, preventivní a aktivitami zaměřenými na propojování žáků z různých socioekonomických a kulturních skupin.
8. Spolupráce na podpoře budování pozitivních vztahů ve škole a pozitivního klimatu školy.

5. Strategie řešení školní neúspěšnosti

V souladu s § 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb, který zahrnuje také strategii předcházení školní neúspěšnosti a další oblasti poradenské podpory školy.

Školní neúspěšnost je situace, kdy má žák špatný či nedostatečný prospěch v jednom či více předmětech, a je vymezena řadou faktorů.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte – snížená inteligence, poruchy učení a chování, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži
- zdravotní problémy žáka, dlouhodobá absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí)
- dítě – cizinec
- nadměrně ochranné rodinné prostředí
- negativní postoj žáka ke škole

Postup při řešení školní nespěšnosti

Zákonní zástupci jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí, především na třídních rodičovských schůzkách. Třídní učitelé rovněž každé čtvrtletí písemně informují rodiče těch žáků, kteří za dané čtvrtletí neprospívají.

Na žakovu neúspěšnost upozorní vyučující jednotlivých předmětů třídního učitele.

V případě potřeby vyvolá TU jednání se zákonnými zástupci žáka (TU pozve prokazatelným způsobem zákonného zástupce na jednání – např. zápisem v ŽK nebo dopisem).

Jednání o neprospěchu se účastní vyučující daného předmětu, TU, výchovný poradce, příp. další člen školního poradenského pracoviště, zákonný zástupce žáka, žák samotný.

O průběhu a závěrech jednání včetně doporučujících postupů vedoucích ke zlepšení prospěchu žáka provede výchovný poradce zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonným zástupce žáka se do zápisu z jednání zaznamená.

Zákonný zástupce žáka bude na jednání informován, že pokud nedojde ke zlepšení prospěchu žáka v daném vyučovacím předmětu – je nutný aktivní přístup žáka k řešení situace – bude žák hodnocen v příslušném pololetí nedostatečnou. Tato informace bude vždy obsažena v zápise z jednání.

Zápis založí výchovný poradce k evidenci.

Při vysoké absenci žáka, která by vedla k nedostatečnému počtu známek v předmětu/předmětech se koná jednání s rodiči preventivně.

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

- stanovení přiměřeného obsahu učiva s ohledem na žákovy vzdělávací možnosti
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva
- užívání podpůrných aktivit: oznámení o psaní písemné práce, testu, prověrce, stanovení termínu zkoušení a konkrétního učiva, umožnění opravného pokusu
- umožnění žákovi používat podpůrné pomůcky při samostatné práci – přehledy učiva, tabulky, kalkulačka, nákresy aj., které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- podpora žákovi v rámci individuálních konzultací, příp. doučování
- dostatečně a vhodně motivovat žáka k učení, podporovat jeho sebedůvěru (např. při ústním zkoušení)

Při selhání výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku.

DRUHÁ ČÁST – PREVENTIVNÍ PROGRAM

1. Úvod

Preventivní program vychází z dokumentu MŠMT:

1. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
2. Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně aktuálních tematických příloh zveřejněných MŠMT.
3. **Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.** Akční plán na období 2023-2025 je již časově ukončen; navazující akční plán bude do dokumentu doplněn podle aktuální oficiálně schválené verze MŠMT.

Akční plán vychází z Národní strategie primární prevence u rizikového chování u dětí a mládeže 2019-2027, která je základním strategickým dokumentem MŠMT nastavujícím základní rámec politiky primární prevence rizikového chování v České republice.

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže se na škole zaměřuje prioritně na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:
 - ☐ záškoláctví,
 - ☐ šikana, kyberšikana, rasismus, xenofobie, vandalismus, stalking, kyberstalking, intolerance, extremismus
 - ☐ kriminalita, delikvence,
 - ☐ užívání návykových látek (tabák, alkohol, energetické nápoje, HHC látky, tabákové váčky, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
 - ☐ negativní projevy závislosti na subkulturách
 - ☐ netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
 - ☐ domácího násilí,
 - ☐ poruch příjmu potravy
 - ☐ týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
 - ☐ ohrožování mravní výchovy mládeže,
 - ☐ rizikové chování v dopravě,
 - ☐ problémové situace týkající se žáků s PAS (poruch autistického spektra)

Preventivní program je součástí dokumentu školy, který se nazývá „Program poradenských služeb“ a je zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Na realizaci preventivního programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy a je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, aktivního zapojení pedagogů školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Každá škola má zájem, aby její žáci neměli problémy s návykovými látkami a aby byli v dalším životě úspěšní. Tento preventivní program by měl poskytnout informace jak pracovníkům školy, tak širší veřejnosti, která nemá dosud žádné znalosti v této oblasti. Pro konkrétní každodenní práci pracovníků školy jsem vytvořil „manuál“, který může každý operativně použít při řešení možných problematických situací.

Součástí plánu je přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence rizikového chování, seznam kontaktů na různé organizace a na webové stránky s problematikou nežádoucího chování žáků.

2. Charakteristika školy

Základní údaje:

Název:	Základní škola Gen. Svobody Havířov, příspěvková organizace
Adresa:	Generála Svobody 16 736 01, Havířov telefon: 596 883 013 fax: 596 883 013
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zřizovatel:	Statutární město Havířov
IČO:	48805513
Kontakt:	tel.: 596 883 013 e-mail: skolni.sekretariat@zssvobody.cz

WWW stránky: www.zssvobody.cz

Ředitel školy:	Mgr. Martin Švrček
Zástupkyně ředitelky:	zástupkyně ředitelky pro I. stupeň: Mgr. Šárka Miklasová zástupkyně ředitelky pro II. stupeň: Mgr. Renáta Rektoříková
Výchovný poradce:	Mgr. Petra Inemanová
Speciální pedagog:	Mgr. Alena Urbanová
Sociální pedagog:	Mgr. Lucie Kačerková
Školní metodik prevence:	Mgr. Michal Fábry

Z motivačního názvu školního vzdělávacího programu „**Dobrodružstvím za poznáním**“ vyplývá záměr školy rozvíjet tvůrčí práci žáků, podporovat vzájemnou komunikaci, práci s informacemi a usnadňovat orientaci v běžném životě.

Výchovně-vzdělávací proces je zaměřen na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, škola je zcela bezbariérová, integruje žáky se speciálně vzdělávacími potřebami do běžných tříd, na podporu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Poradenské služby ve škole zajišťuje **ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ**. V týmu spolupracuje výchovný poradce a poradce pro volbu povolání, speciální pedagog, sociální pedagog a metodik prevence.

Škola je otevřena různým zdrojům informací, novým vyučovacím metodám (skupinové práci, kooperativní výuce, dialogu, projektům), podporuje spolupráci s rodiči a dalšími institucemi, partnerskou komunikaci mezi učiteli, rodiči a žáky. Činnost školy přispívá k otevřenému klimatu školy, rozvoji volnočasových aktivit, týmové práci a toleranci k odlišnostem.

3. Analýza současného stavu na škole

Na základě četnosti výskytu řešených případů v minulém školním roce patří mezi nejčastější projevy rizikového chování v naší škole:

- ❑ nejvíce zneužívaná legální droga – tabák. Tabákové váčky a wapování, zneužívání HHC látek
- ❑ Záškoláctví
- ❑ Vulgární vyjadřování na adresu vyučujících a spolužáků
- ❑ hraní na PC a závislost na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Snapchat, Tik Tok aj.)

Při řešení konkrétních problémů se osvědčuje:

- ❑ individuální pohovory s žáky
- ❑ individuální pohovory se zákonnými zástupci žáků
- ❑ dobrá práce třídního učitele
- ❑ mimoškolní aktivity
- ❑ osvěta (předávání informací, diskuze, prožitkové aktivity).

Na základě výše zmíněného bude největší důraz v letošním školním roce kladen na problematiku těch projevů rizikového chování, jež jsou žáky nejvíce akcentovány: kouření (tabák), záškoláctví, konzumace alkoholu, kyberšikana a závislost na PC či internetu a vandalismus, který má také finanční dopad pro školu. Dále se ve zvýšené míře minulý školní rok vyskytovalo velmi vulgární vyjadřování na adresu vyučujících. Tyto jevy se stávají chronickým problémem u určité skupiny žáků a stávají se společenskou normou chování.

4. Stanovení cílů preventivního programu školy

V letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Rozvoj dovedností, které vedou u mládeže k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona. V tomto smyslu vedou pedagogové a odborní pracovníci důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahu založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Rozvíjejí zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Za velmi důležitou oblast považují prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nuditosti = smysluplné využívání volného času.

Preventivní program v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a zdaleka se nedá považovat za ukončený nebo definitivní. Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady a na základě zkušeností hledáme efektivní cesty vedoucí ke zkvalitnění vlivu na naše žáky. Domníváme se, že žádný univerzální recept na tento složitý společenský problém neexistuje, nicméně všechny cesty, které formují psychicky zdravou osobnost a vedou dítě k odmítavému postoji, je třeba zkusit a teprve čas ukáže, jaké přinesou změny.

4.1. Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle jsou konkrétní, vztahují se k určité cílové skupině (žáci, zákonní zástupci, ped. pracovníci) a vytvářeny většinou na jednotlivé školní roky (viz vlastní PP) Do preventivních aktivit lze zahrnout i mimoškolní činnost (zájmové kroužky) sportovní, kulturní a jiné akce, soutěže, olympiády, kterých se naše škola účastní. Na plnění těchto cílů se podílí celý pedagogický sbor. Tyto krátkodobé aktivity reagují na aktuální situaci na škole a na konkrétní nabídku jiných institucí.

5. Metody, formy a způsoby realizace

- ☐ rozhovor, řízený rozhovor, debata, diskuse, konzultace, individuální konzultace
- ☐ přednáška, beseda
- ☐ skupinová práce
- ☐ prožitkové aktivity a situační intervence
- ☐ interaktivní semináře
- ☐ komponovaný pořad
- ☐ pobyťová akce
- ☐ anketa, dotazník
- ☐ hra, brainstorming, soutěže
- ☐ práce ve dvojicích, skupinová práce, samostatná práce, frontální formy
- ☐ kreslení, tvoření
- ☐ práce s literaturou

Pomůcky: tisk, literatura, audiovizuální materiály, internet, propagační materiály

6. Vlastní program

6.1. Žáci

- ☐ Seznámení žáků s PP v rámci třídnických hodin
- ☐ Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- ☐ Prevence, případně zprostředkování pomoci (PPP, SVP, psychologové)
- ☐ Nabídka propagačních materiálů o drogách a jiných projevech rizikového chování
- ☐ Informace o možnosti využívat tzv. Schránku důvěry

PP je rozložen do průběhu celého školního roku. Kromě jednotlivých konkrétních akcí – především besed, přednášek, filmových představení a volnočasových aktivit je primární protidrogová prevence a výchova ke zdravému životnímu stylu rovněž nedílnou součástí tematických plánů některých všeobecně vzdělávacích předmětů. PP se tedy bude prolínat celým výchovně vzdělávacím procesem školy, tj. prací pedagogů s žáky a jejich rodiči, působením osvěty prostřednictvím nástěnek, školního časopisu, videa a informací na internetu, měla by se odrážet v činnosti Školního poradenského pracoviště, Žakovské samosprávy.

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ, příloha č. 3

PROGRAM OSTATNÍCH PREVENTIVÍCH AKTIVIT

Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

V průběhu školního roku žáci podle harmonogramu absolvují v době vyučování různé zážitkové programy buď přímo ve škole, nebo při návštěvách organizací, které se danou problematikou zabývají, dále různé besedy zaměřené na výchovu ke zdravému životnímu stylu a primární protidrogové prevenci.

Plán preventivních akcí: šk. rok 2026/2027

V průběhu školního roku 2026/2027 proběhnou akce zaměřené na prevenci soc. patologických jevů:

Právo jako pravidlo chování. Městská policie Havířov

(Ne)bezpečný internet, Městská policie Havířov

Prevence proti kriminalitě, Městská policie Havířov

Český den proti rakovině: preventivní akce

Pes není hračka: beseda s MěP Havířov

Dopravní výchova: beseda s MěP Havířov

Průkaz cyklisty: beseda s MěP Havířov

Žakovská minikonference Holocaust.

Další preventivní akce – Dle zvážení vedení školy, metodika prevence, výchovného poradce a dle nabídky organizací, které přicházejí v průběhu školního roku.

Individuálně budou objednány preventivní aktivity dle potřeb dané třídy.

6.1.1. Aktivity v rámci předmětů

Především v hodinách společenskovědních předmětů – ve výchově ke zdraví a výchově k občanství, případně v českém jazyce a literatuře, dějepise, se objevují tematické celky přímo související s primární prevencí. Přitom vybraná témata probere třídní učitel, popřípadě Školní metodik prevence s žáky v samostatných hodinách, třídnických hodinách, nebo najde prostor pro jejich prodiskutování ve vhodných hodinách.

Jde především o tato témata:

- ☐ zájmy a záliby
- ☐ učení a jeho životní význam
- ☐ způsob života a životní styl
- ☐ problémy mládeže
- ☐ problémy volného času
- ☐ normy chování
- ☐ komunikace
- ☐ šikana, kyberšikana a manipulace

- ☐ náboženství, sekty a společnost
- ☐ rodinné právo
- ☐ trestní právo
- ☐ netolismus
- ☐ vandalismus a kriminalita mládeže
- ☐ patogenní působení drog (tabák, alkoholismus)
- ☐ patologické hráčství (gambling, PC)
- ☐ pohlavní choroby
- ☐ antikoncepce
- ☐ rozvoj pocitu příslušnosti k národu i evropskému společenství
- ☐ seznamování s různými kulturami, náboženstvími a jejich tolerance
- ☐ prevence rasismu a xenofobie
- ☐ rizikové chování v hromadné dopravě

6.1.2. Volnočasové aktivity

Jedním z cílů PP je výchova ke zdravému životnímu stylu, a proto klade důraz rovněž na činnost mimo školu, ať už jde o jednotlivé akce třídních kolektivů v čele s třídními učiteli a učiteli odborného výcviku, různé či kulturně společenské akce, nebo společného zájezdu na divadelní představení, koncerty, či sportovní akce, výlety aj.

a) Zájmové kroužky: basketbal, turistický, taneční kroužek, výtvarný kroužek.

b) Víkendové a mimoškolní aktivity

Nabídka dalších mimoškolních a víkendových aktivit, jejichž prostřednictvím je možné předejít vlivu drogové scény a přímého styku s ní – žáci seznamováni s nabídkou nástěnkami nebo prostřednictvím besed, letáků aj.

c) Prázdninové akce

Nabídka prázdninových aktivit pořádaných různými organizacemi, které se orientují na využití volného času v době jarních a letních prázdnin – žáci seznamováni s nabídkou nástěnkami a přes internet.

d) Podpora činnosti Žákovské samosprávy

6.1.3. Pravidelné mimoškolní aktivity

Cíle PP apelují především na aktivní zapojení žáků do života ať už ve škole či mimo ni, a to formou sportovní, kulturní, společenské či jiné zájmové činnosti. Vyústěním těchto snah pak bude například účast jednotlivců i skupin na:

- ☐ tradičním reprezentačním plese školy, kde žáci mohou převzít role moderátorů, účinkujících, pořadatelů apod.,
 - ☐ sportovních dnů školy – aktivní sportovní účast celých třídních kolektivů
- PP stojí také v pozadí dalších akcí, kdy apeluje na zapojení žáků do:
- ☐ literárních soutěží v českém jazyce,
 - ☐ cizojazyčných soutěží,
 - ☐ fyzikálních, matematických a přírodovědných olympiád
 - ☐ sportovních soutěží na regionální i celorepublikové úrovni (AŠSK aj.)
 - ☐ Den otevřených dveří – učí žáky samostatnosti a zodpovědnosti, prezentaci před veřejností

- ❑ lyžařský kurz: tato akce přispívá k poznání kolektivních vztahů, příp. k odhalení sociálně patologických jevů a k jejich přímému potlačení nebo zásahu. Součástí kurzů jsou i různé besedy týkající se ekologické výchovy, ochrany zdraví, první pomoci atd.
- ❑ Škola v přírodě
- ❑ Školní projekty

6.2. Rodiče

- ❑ Seznámení rodičů s PP v rámci třídních schůzek či školního webu
- ❑ Škola se snaží získat souhlas rodičů s preventivními aktivitami
- ❑ Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika
- ❑ Prevence, případně zprostředkování pomoci (PPP, SVP, psychologové)
- ❑ Nabídka propagačních materiálů o drogách
- ❑ Seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami, „Praktické aspekty drogové problematiky“ – informace určené rodičům, které jim pomohou napomoci při rozpoznání užívání psychotropních látek u dětí, jejich účinků a možných řešení krizových situací.

Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání
Den otevřených dveří	leden 2027
Zápis žáků do 1. tříd	leden/únor 2027
Turisticko-poznávací výlety	květen 2027
Využití informační zdrojů školy (www)	září – červen

6.3. Pedagogové a ostatní zaměstnanci školy

- ❑ Trvat na důsledném dodržování školního řádu.
- ❑ Pozitivní přístup k žákům, osobní příklad.
- ❑ Podílet se na realizaci minimálního preventivního programu.
- ❑ Informovat kolegy o možnostech vzdělávání v problematice primární prevence.
- ❑ Postupy při řešení případů z oblasti sociálně nežádoucích jevů.
- ❑ „Problematika prevence rizikového chování“ – přednáška pro pedagogy – rozpoznání a řešení šikany, řešení modelových situací ve školním prostředí – určeno především pro začínající učitele.
- ❑ Včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku rizikového chování. Kooperace s odborníky při jejich řešení. Zejména spolupráce s výchovnou poradkyní, třídními učiteli.
- ❑ Věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky – soustředit se zejména na problematiku šikany.
- ❑ Zajištění důsledné kontroly zaměřené na prevenci kouření, užívání alkoholických a návykových látek v celém areálu školy.
- ❑ Sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví.
- ❑ Spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce.
V problematických případech možnost vyžádání lékařského potvrzení.

6.4. Aktivity třídního učitele (ve vztahu k primární prevenci):

- ❑ Spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů,
- ❑ Podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě. Podporuje správný rozvoj sociálních norem a návyků, vztahů ve skupině.
- ❑ Vedení třídnických hodin.
- ❑ Individuální pohovory se školním metodikem prevence.
- ❑ Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí (monitorovací tabulka – viz příloha č. 4).
- ❑ Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy.
- ❑ Spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci MPP a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.
- ❑ Motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního soc. klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy.

7. Školní poradenské pracoviště metodika prevence

Poradenská činnost školního metodika prevence probíhá zpravidla jednou týdně v určených konzultačních hodinách. V případě akutního problému se vše řeší bezodkladně.

Ve škole mohou žáci a pedagogové čerpat potřebné informace o dané problematice přímo ze školní knihovny nebo knihovničky metodika prevence, které obsahují nejrozličnější publikace. K dispozici bude rovněž videotéka a různé propagační materiály.

ŠMP se účastní pravidelných setkání školních metodiků prevence s okresním metodikem preventivních aktivit. Sleduje vyhlášení grantů a podává projekty ve svém oboru. Samostudiem prohlubuje své znalosti a dovednosti. K rozhovorům s žáky, rodiči či ostatními vyučujícími může využít svůj samostatný kabinet.

V závěru školního roku je program každoročně vyhodnocován. Na základě získaných výsledků je pro následující školní rok MPP opět aktualizován a upravován.

8. Spolupráce s ostatními odborníky

Pedagog. psych. poradna Havířov	tel. +420 597 582 372
Vedoucí odboru sociálních věcí MmH	Ing. Bernarda Urbancová +420 596 803 150
Policie Havířov-Šumbark	tel. 974 754 751
Renarkon – kontaktní centrum Ostrava	tel. + 420 595 627 005
kontaktní centrum Frýdek-Místek	tel. + 420 558 628 444
Krajský metodik prevence	Mgr. Matějková Andrea, tel. 595 622 337
Humanitas. CZ	tel. 605 833 646
Česká společnost AIDS POMOC	tel. 800 800 980
Anabell – Ostrava	tel. 602 236 457
Řekni NE drogám – řekni ANO životu	tel. 739 803 072
AZhelp	tel. 732 484 077

9. Pracovníci PPP města Havířov

Mgr. Pavel Kantor
ředitel

+420 597 582 370, +420 603 405 327
kantor@pppkarvina.cz

Mgr. Magdalena Valčáková
zástupkyně ředitele
+420 597 582 372
valcakova@pppkarvina.cz

Mgr. Michaela Skřížalová
metodik prevence
+420 597 582 371
metodik@pppkarvina.cz

Mgr. Magdalena Valčáková – psycholožka, vedoucí odl. pracoviště
Mgr. Beata Pospíšilová – psycholožka
PhDr. Sára Urbančíková – psycholožka
Mgr. Alexandra Heczková – speciální pedagožka
Mgr. Irena Sobalová – speciální pedagožka
Mgr. Kateřina Zupková – speciální pedagožka
Bc. Lenka Lukašíková, DiS. – sociální pracovnice

10. Závěrečné informace

Tento preventivní program Základní školy Gen. Svobody Havířov, příspěvkové organizace pro letošní školní rok navazuje na činnosti a práci školního metodika prevence v uplynulém období. Některé oblasti činností prohlubuje, jiné doplňuje a přetváří. Splnění dlouhodobých cílů tohoto preventivního programu předpokládá nepřetržitou kontinuitu preventivních aktivit i v dalších letech. Jednotlivé části programu budou kontrolovány realizátoři programu a pravidelně vyhodnocovány, a podle výsledků mohou být modifikovány. S výsledky budou seznámeni ostatní pedagogové.

Program poradenských služeb vypracovali:

Mgr. Petra Inemanová, výchovný poradce
Mgr. Michal Fábry, školní metodik prevence
Mgr. Alena Urbanová, školní speciální pedagog
Mgr. Lucie Kačerková, sociální pedagog

V Havířově dne 1. září 2026

Mgr. Martin Švrček, ředitel školy

Dotazník rizik sociálně patologického chování žáku pro žáky

Tento dotazník mapuje názory a zkušenosti žáku a studentu s výskytem některých rizikových jevů u svých spolužáků. Odpovědi jsou hodnoceny na pětistupňové škále kdy **1 znamená – nesetkávám se s tímto vůbec a 5 znamená – setkávám se s tím téměř každý den.** Zakroužkujte prosím vždy u konkrétního jevu jedno číslo na škále 1–5, které podle Vás nejlépe vystihuje, jak často se s tímto jevem setkáváte u svých spolužáku na vaší škole. Děkuji.

záškoláctví	1	2	3	4	5
šikana – špatné vztahy ve třídě	1	2	3	4	5
rasismus	1	2	3	4	5
vandalismus – ničení majetku	1	2	3	4	5
kriminalita – krádeže, loupeže	1	2	3	4	5
kouření cigaret	1	2	3	4	5
pití alkoholu	1	2	3	4	5
hulení marihuany	1	2	3	4	5
rizikový sex – předčasný sex, střídání parterů	1	2	3	4	5
náboženské sekty	1	2	3	4	5
hraní na PC	1	2	3	4	5
hrací automaty	1	2	3	4	5
domácí násilí	1	2	3	4	5
týrání a zneužívání dětí	1	2	3	4	5
poruchy příjmu potravy	1	2	3	4	5

Příloha č. 2

Dotazník 2: Společenské klima a zapojení zainteresovaných (oddíl Šikana)

Šikanování

Následuje několik otázek o šikanování. O ŠIKANOVÁNÍ studenta mluvíme tehdy, když jeden žák/student slovně nebo fyzicky napadá nebo ubližuje druhému studentovi. Jako šikanování se chápou i případy, když je nějaký student opakovaně škádlen nebo provokován způsobem, který se mu nelíbí. ZA ŠIKANOVÁNÍ SE VŠAK NEPOVÁŽUJE, pokud se hádají nebo perou dva přibližně stejně silní studenti.

S9 Kolikrát jsi byl/a za toto pololetí ve škole šikanován/a?

- 1 ☐ v tomto pololetí ani jednou
- 2 ☐ jednou či dvakrát
- 3 ☐ někdy
- 4 ☐ asi jednou týdně
- 5 ☐ několikrát týdně

S10 Kolikrát ses v tomto pololetí podílel/a na šikanování dalších studentů ve škole?

- 1 ☐ v tomto pololetí ani jednou
- 2 ☐ jednou či dvakrát
- 3 ☐ někdy
- 4 ☐ tak jednou týdně
- 5 ☐ několikrát týdně

S11 Jak často se stává, že s tebou ve škole další studenti nechtějí trávit čas a zůstaneš sám (sama)?

- 1 ☐ v tomto pololetí se to nestalo
- 2 ☐ jednou či dvakrát
- 3 ☐ někdy
- 4 ☐ asi jednou týdně
- 5 ☐ několikrát týdně

S12 Cítíš se ve škole bezpečně?

- 1 ☐ vždy
- 2 ☐ často
- 3 ☐ někdy
- 4 ☐ zřídka
- 5 ☐ nikdy

S13 Máš pocit, že tě v tomto pololetí šikanoval některý učitel nebo jiný zaměstnanec školy?

- 1 ☐ nikdy
- 2 ☐ jednou či dvakrát
- 3 ☐ někdy
- 4 ☐ asi jednou týdně
- 5 ☐ několikrát týdně

Příloha č. 3

Program proti šikanování

(dle metodického doporučení č.j. MSMT-21149/2016)

Stadia šikanování a náročnost intervence

Zkrácený popis stadií šikanování (Kolář, 2011)

Školní šikanování má svůj zákonitý vnitřní vývoj.

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíbený a není uznávaný. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

První stadium se v podstatě odehrává v jakékoliv skupině. Všude je někdo neoblíbený nebo nevlivný, na jehož úkor je prima si dělat „legrácky“. Pak to ale jde dál, skupina si najde jakéhosi otloukánka. Třetí stadium je už klíčové, kdy se vydělí jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Do této chvíle lze věci jasně řešit. Následně ale dojde k bodu zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem i pro opravdu slušné děti a celá skupina se stává krutou. V pátém stadiu – totalitě – se stane šikanování skupinovým programem.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich obětmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Bud’

jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Zvláštnosti u psychických šikan

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

Stupně šikany se váží k obtížnosti nápravy

Znalost vnitřního vývoje šikanování nám umožňuje respektovat stupně obtížnosti řešení, diferencovat pomoc a promyšleně volit diagnostické a terapeutické postupy. V zásadě jsou tři hlavní důvody, proč potřebujeme v praxi pracovat se základním pětistupňovým schématem stadií:

1. Existuje zásadní rozdíl ve vyšetřování a dílčí pomoci u počátečního (tj. prvního, druhého a třetího) a u pokročilého stadia (tj. čtvrtého a pátého), kde už jde o onemocnění skupiny (patří odborné pomoci zvenčí). U prvních tří stadií nalezneme vhodné svědky a žáky ochotné spolupracovat na změně. Zatímco u čtvrtého a pátého stadia zůstáváme obvykle sami proti všem. Pro praxi první pomoci je dále důležité rozlišení dvou počátečních, tzv. rozptýlených stadií, kdy ještě ubližování slabším není řízeno, a třetího stadia, kdy již existuje skryté organizované jádro agresorů, které klade intervenci tuhý odpor. Řešení prvního a druhého stadia je nejsnadnější. V některých vhodných případech použijeme netrestající metodu (lze využít někdy i metodu usmíření a omluvy). Ve třetím stadiu, kdy se již formuje tzv. protiúdržavný systém, musí mít první pomoc speciální a v nějaké míře restriktivní charakter.

2. Celková práce se skupinou, která je klíčová pro zastavení epidemie, má svoje specifika pro každé stadium. První dvě rozptýlená stadia, kde se negativní proces rodí a nemá ještě kořeny, lze často zvládnout programy osobnostní a sociální výchovy, které reflektují šikanu. Intervence ve třetím stadiu však již vyžaduje specializovaný program proti šikaně. V případě, že skupina onemocněla čtvrtým a pátým stadiem – normy šikanování jsou zakořeněny a protiúdržavný systém je v chodu, ji musíme nejdříve rozbít a vytvořit novou konstelaci žáků, která dává naději na úspěšnou nápravu.

3. Stadia šikany umožňují nastavit hranici možností různých odborníků kvalifikované pomoci. Zhruba lze říci: Odborníci prvního kontaktu zvládnou první, druhé a někdy i třetí stadium. Specialisté na šikanu jsou vybaveni pro řešení třetího, ale i čtvrtého a pátého stadia. S tím, že

některé komplikované případy pokročilých šikan nevyřeší ani specialisté a lze pouze jen mírnit škody.

Projevy šikanování

Přímé a nepřímé varovné signály šikanování (MŠMT, 2016)

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.: · posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.; · kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem; · nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil; · příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem; · skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků; · nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich; · honění, strkání, št'ouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí; · rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout; · žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Zákonní zástupci žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.;
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem;
- nechutí dítěte jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!";
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;

- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratil), případně doma kradе peníze;
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům;
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma; své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- dítě se vyhýbá docházce do školy;
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku.

Postupy řešení šikanování

1. Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.
2. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování. Existuje rozdíl mezi vyšetřováním počátečních a pokročilých stadií šikanování.

Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) lze doporučit strategii v těchto krocích

1. **Zajištění ochrany obětem** – žáka předat rodičům (než se dostaví rodiče oběti do školy, může být žák přemístěn dle závažnosti do jiné místnosti (kabinet, ředitelna), kde je zajištěn dohled dospělé osoby – vyjádřit podporu a pochopení obětí.
2. **Spojit se a seznámit rodiče případné oběti** s problémem který nastal. Konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Požádat je o spolupráci a vzájemné informovanosti.
3. **Oddělení agresorů od kolektivu** (bezprostředně po zjištění, aby nemohli ovlivnit svědky).
4. **Vyslechnout oběť** – citlivě, zcela diskrétně, zaručit bezpečnost a důvěrnost informací. Vše zapisovat nebo nahrávat. O zjištěních a provedených krocích vést věcný písemný záznam. Zvukový či obrazový záznam pořizovat pouze tehdy, je-li k tomu konkrétní právní důvod a jsou splněny požadavky ochrany soukromí a osobních údajů.
5. **Rozhovor s těmi žáky**, kteří na šikanování **upozornili**. Přesný zápis!!
6. **Konfrontovat** svá pozorování nebo ohlášení s ostatními kolegy.
7. **Oznámit** své podezření vedení školy, **konzultovat** další postup. Dohodnout se, kdo povede vyšetřování, popř. přizvat psychologa.
8. **Nelezení dalších vhodných svědků**. Mezi čtyřma očima **vyslechnout** více nezaujatých svědků /spolužáků/. Vždy individuální rozhovory případně konfrontační rozhovory se svědky (**nikoli však konfrontace obětí a agresorů**).
9. Vést pečlivě **písemný záznam**, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech. Záznam musí být jasný a přesný výpovědi. Je nutné zjistit:
 - a) Kdo je oběť?
 - b) Kdo je agresor?
 - c) Kde šikana probíhá?
 - d) Jak dlouhou trvá?

e) Jakou formou?

10. **Individuální rozhovory s agresory** – překvapivě, mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědi (nechat napsat výpověď). Vytipovat nejslabší článek, dovést k přiznání či vzájemnému obviňování.
11. Požádat vedení školy o **svolání výchovné komise** (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel, psycholog). Ta posoudí na základě shromážděných informací, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň závažnosti, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku a jejich potrestání.
12. **Zaslat dopis rodičům aktérům šikany, aby se dostavili v určenou dobu k jednání do školy.** Pozvat individuálně k jednání **rodiče agresorů**, seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, **zvážit oznámení Policii ČR** – závisí na věku agresorů, na intenzitě a závažnosti šikany. Rodiče oběti jsou seznámeni s řešením případu a výchovnými opatřeními, které škola učinila.
13. **Třídnická hodina. Rozebrat situaci se třídou**, prodiskutovat, vysvětlit nebezpečnost a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. Jsou opětovně informováni o možnosti, kam se obrátit, pokud budou oni svědky nebo oběti šikany. (VP, TU, ŠMP, schránka důvěry, tel. kontakt na krizové linky – nástěnka ve škole).
14. Pokud se situace vyřeší odchodem některých žáků ze školy, měl by **odejít agresor, a nikoli oběť**.

Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Výchovná opatření

(1) Doporučuje se dále pracovat s agresorem a obětí. Doporučení rodičům oběti i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení střediska výchovné péče nebo v nestátních organizacích majících obdobnou náplň činností jako SVP, popř. dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

(2) Pro potrestání agresorů lze užít i následující běžná výchovná opatření:

- ☐ **Napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele, podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia na střední škole.**
- ☐ **Snížení známky z chování.**
- ☐ **Převedení do jiné třídy.**

(3) Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

(4) V mimořádných případech se užijí další opatření:

- ☐ Ředitel školy doporučí rodičům **dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP**, případně doporučí dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.

- ☐ Ředitel školy **podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní**

výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Seznámení pedagogů školy s případem šikany:

Na mimořádné schůzce svolané ředitelem školy by měli být všichni pedagogové seznámeni s celým případem. Měli by být obeznámeni s výchovným opatřením, jak se bude dál pracovat s klimatem této třídy. Pedagogové odsouhlasí výchovné opatření pro agresory šikany. Z porady se vyhotoví zápis, de je dohodnutý jasný postup. Školní metodik prevence následně znovu upozorní všechny pedagogy na existenci MP MŠMT.

(Zpracováno dle Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Příloha č. 4

Tabulka monitorovacího systému

od:

do:

1.	Nemá kamarády, ostatní o něj nejeví zájem
2.	Má rád obdiv druhých, snadno se prosazuje
3.	Projevuje negativní vztah ke třídě
4.	Je úzkostný, ztrácí sebevědomí
5.	O přestávkách vyhledává blízkost učitele
6.	Mívá blízko k pláči
7.	Nedokáže ovládnout svoje nutkání ubližovat ostatním
8.	Při týmových aktivitách je ostatními volen jako poslední
9.	Je často objektem posměchu ostatním žákům
10.	Kolísání nálady
11.	Ničení věcí spolužákům, majetku školy
12.	Horší sebeovládání
13.	Častá podrážděnost
14.	Neplnění zadaných úkolů, jejich zapomínání
15.	ospalost
16.	Únava a nezájem
17.	Rozjařenost, opozičnictví, šaškování
18.	Provokující chování
19.	Rozporná tvrzení a lži
20.	Neomluvená absence
21.	Dlouhodobá absence, s podezřením na skrytou neomluvenou abs.
22.	Stranění se ostatních, samotářství
23.	Časté uvolňování na WC
24.	Nápadný úbytek váhy
25.	Agresivita vůči učiteli (otevřená i skrytá)
26.	alkohol
27.	kouření
28.	drogy
29.	Zapojení do šikany nebo kyberšikany
30.	Zapojení do krádeží

Příloha č. 5

Jednotný postup při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem.

1. Identifikace a ukládání látek

- zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky
- na obálku se napíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálka se přelepí a opatří razítkem školy a uschová do školního trezoru
- poté se vyrozumí Policie ČR – identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy či školského zařízení
- pokud je podezřelá látka zajištěna u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem přivolanému lékaři

2. Ohrožení zdraví žáka

- při podezření na akutní intoxikaci se bezodkladně posoudí zdravotní stav žáka; při poruše vědomí, dýchacích obtížích, křečích, výrazné zmatenosti nebo jiné nejistotě se volá zdravotnická záchranná služba na číslo 155 a postupuje se podle pokynů operátora
- žák nesmí zůstat bez dohledu dospělé osoby. Je-li to bezpečné, je oddělen od kolektivu do klidného prostoru; škola zajistí základní první pomoc, nepodává mu léky ani jiné látky a průběžně sleduje jeho stav do příjezdu zákonného zástupce nebo zdravotnické záchranné služby
- škola bezodkladně informuje zákonného zástupce přiměřeně zjištěným skutečnostem; při akutním ohrožení má přednost přivolání zdravotnické záchranné služby. O události a provedených krocích se pořídí věcný záznam

3. Rodič si přijde do školy pro dítě:

- je seznámen se zdravotními potížemi žáka
- po užitích stimulačních či kanabinoidních látek škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívili lékaře, a nabídne možnosti, kde se může poradit o výchovných postupech
- pedagog odkáže rodiče na odborníky, na specializované pracoviště

4. Rodič si do školy nepřijde:

- škola přehodnotí zdravotní stav žáka a je v kompetenci školy přivolat lékařskou službu, rodič je o postupu školy předem informován
- škola vyhotoví zápis o průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezí případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole
- proběhne třídní schůzka rodičů, seznámení s účinky a příznaky požití omamných látek, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti
- jsou seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy
- žák, který prokazatelně užíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán
- škola pozve nejrychlejší cestou rodiče tohoto žáka k jednání se školou

5. V případě podezření, že žák zneužívá návykové látky

- diskrétní pohovor s dítětem
- doporučí se dítěti rozhovor s odborníkem
- v případě nedůvěry ze strany dítěte k pracovníkům školy se doporučuje součinnosti odborníků pedagogicko – psychologické poradny, střediska výchovné péče, pracovníků péče o dítě...

Zpracováno podle Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování č. j. 21291/2010-28, zejména aktuální přílohy č. 1 Návykové látky, a podle zásad první pomoci.

Příloha č. 6

Seznam legislativních dokumentů České republiky pro oblast prevence rizikových projevů chování

Legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zákon č. 563/2004 Sb., zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, společně s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR).

Nařízení vlády č. 562/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (včetně změn účinných od roku 2026). Původně uvedené nařízení vlády č. 562/2020 Sb. je pouze novelizační předpis.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, včetně změn provedených vyhláškami č. 46/2025 Sb. a č. 306/2025 Sb.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, včetně změn provedených vyhláškou č. 306/2025 Sb.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, včetně změn provedených vyhláškou č. 306/2025 Sb.

Vnitroresortní předpisy a dokumenty

Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, ve znění pozdějších aktualizací, zejména příloha č. 9 – Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus.

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. MSMT-21149/2016. Pro prevenci šikany se současně použije aktuální příloha č. 6 Metodického doporučení č. j. 21291/2010-28.

Metodické doporučení MŠMT Záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č. j. MSMT-780/2024-3, v aktuálním znění

Metodické doporučení MŠMT pro školy a školská zařízení ke spolupráci škol a školských zařízení s Policií České republiky při preventivních aktivitách a při vyšetřování protiprávních činů dětí a trestných činů páchaných na dětech, č. j. MSMT-6167/2025-1.

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování, č. j. 21291/2010-28 a jeho průběžně aktualizovanými tematickými přílohami.

Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně aktuálních tematických příloh zveřejněných MŠMT.

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

**Seznam zajímavých odkazů na webové stránky s problematikou prevence
rizikových projevů chování**

ADAM – Informační systém mládeže:	http://www.adam.cz/
Česká rada dětí a mládeže:	http://www.crdm.cz/
Česká škola (web pro ZŠ a SŠ):	http://www.ceskaskola.cz/
Česká školní inspekce:	http://www.csicr.cz/
Český statistický úřad:	http://www.czso.cz/
Drogová poradna:	http://www.sananim.cz/
Drogový informační server:	http://www.dropin.cz/
Drogy info – monitorovací středisko	http://www.drogy-info.cz/
Charita Opava:	http://www.charita.opava.cz/
Institut dětí a mládeže MŠMT ČR:	http://www.idm-msmt.cz/default.html
Institut pedagogicko-psychologického poradenství:	http://www.ippp.cz/
Krajská hygienická stanice Ostrava:	http://www.khsova.cz/
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:	http://www.msmt.cz/
Národní vzdělávací fond:	http://www.nvf.cz/
Národní ústav odborného vzdělávání:	http://www.nuov.cz/
O drogách	http://www.odrogach.cz/
Pedagogicko-psychologická poradna:	http://www.pppbruntal.cz/
Renarkon, o. p. s.	http://www.renarkon.cz/
Sdružení Citadela:	http://www.pppbruntal.cz/citadela/index.html
Stránky o zdraví:	http://www.doktorka.cz/
Studie efektivity preventivních programů:	http://www.abcede.cz/studie/
Školní svět:	http://www.skolam.cz/
Téma kuřáctví:	http://www.kurakovaplice.cz/ http://www.dokurte.cz/ http://www.cigareta.wz.cz/ http://www.nekurte.cz/